

A HTMT HÍREI

Megjelentek a Domus intézményi pályázati felhívások

A Magyar Tudományos Akadémia Domus pályázati felhívása a szomszédos országokban működő magyar tudományos szervezetek 2021. évi működési és kiadvány támogatására. Az Akadémia Domus programja támogatni kívánja a magyar tudományosság intézményesülését a szomszédos országokban, és segíteni kívánja a magyar közösségek szempontjából fontos magyar tudományos műhelyek fejlődését és a fontos kiadványok megjelenését...” Forrás: MTA.hu: [teljes cikk >](#)

KAB Műhelykonferencia: Interkulturalitás, imagológia

A mentális képek kutatása, a másság értelmezéseinek követése egyre aktuálisabb egy olyan társadalomban és interkulturális mediális közegben, ahol a másságok érintés közelbe kerülnek. Az imagológia interdiszciplináris jellegű, filozófiai, pszichológiai, szociológiai és irodalomtudományi szempontokat egyaránt érvényesítő módszer szerint vizsgálja a kérdéskört. A KAB és a Korunk folyóirat által szervezett műhelykonferencián a téma kutatói, a Korunk áprilisi számának szerzői mutatják be kutatási eredményeiket 2021. május 13-án. Az esemény moderátora Balázs Imre József egyetemi előadótanár, az MTA külső köztestületének tagja, BBTE – főszerkesztő-helyettes, Korunk...” Forrás: Kab.ro: [teljes cikk >](#)

SZLOVÁKIA/FELVIDÉK

AKO-felmérés a második nemzetiség jelöléséről a népszámlálásban

Az AKO-ügynökség felmérése szerint a lakosság azon 9,8%-án kívül, amely a kérdésekre elsődlegesen magyarnak vallotta magát, az idei népszámlálás során további 2,2% másodsorban a magyar nemzetiséget jelölte meg. [...] A kutatás során azt is vizsgálták, mely korosztályoknál jellemzőbb a második nemzetiség bejelölése. A legtöbben (5 százalékpont) a 66 év felettiek körében voltak azok, akik egy bizonyos második nemzetiséget adtak meg, mégpedig a szlovákokat. A magyart, mint második nemzetiséget legtöbben (3 százalékpont) a 50–65 korosztályban adták meg. Az AKO adatfelvétele szerint a legmagasabb végzettségűek esetén a legalacsonyabb a második nemzetiségi identitás megjelenése. A felmérés azt is mutatja, hogy az ország lakosainak férfi- és nőtagjaira egyaránt igaz, 89 százalékuk nem adott meg a népszámlálás során második nemzetiséget. Rámutatott, a kutatást ezerfős mintán végezték, amelybe valamivel kevesebb mint 100 magyar került, ezért statisztikai értelemben a magyarok ilyen módon kimutatott 9,8 százalékos aránya némileg bizonytalan, sőt magasabb, mint a tíz évvel ezelőtti népszámlálási adat. [...] A kulturális tárca és a Statisztikai Hivatal közös kampányt indít a nemzeti közösségek megszólítására. A kampány keretén belül egy 15 perces dokumentumfilm is készült, amelyet az RTVS fog sugározni...” Forrás: Ujszo.com: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#) [teljes cikk 3 >](#)

Lesz elég hely a Kassa megyei magyar tanítási nyelvű középiskolákban

Kassa Megye Önkormányzata (KSK) gondoskodik róla, hogy a megyei fenntartású középiskolákban legyen elég hely azoknak a magyar nemzetiségű diákoknak, akik az anyanyelvükön akarnak továbbtanulni – jelentette be Rastislav Trnka, Kassa megye elnöke a szlovákiai magyar pártok képviselőivel folytatott megbeszélésen. A megyeelnök szerint úgy tűnhet, hogy több érdeklődő van a magyar tannyelvű középiskolák iránt, konkrétan 301, de 299 tanulót tudnak felvenni az első évfolyamba. Egyelőre azonban nem világos, pontosan hány diák jelentkezett ezekbe a középiskolákba, illetve hogy jelentkeztek-e magyarországi középiskolába is, és hányan fognak közülük valóban a megjelölt középiskolában tanulni...” Forrás: Ujszo.com: [teljes cikk >](#)

Interjú: Rancsó Andrea, a Felvidéki Értéktár Bizottság új elnöke

Rancsó Andreaval, a Felvidéki Értéktár Bizottság elnökével, az értéktár korábbi szakmai alelnökével, a jelenlegi helyzetről és jövőképeről beszélgettünk. [...] A Felvidéki Értéktár Bizottság számára mi számít értéknek? Úgy gondolom, minden értéknek számít, ami a szülőföldhöz kötődik, minden, amiben érzelmileg érintett egy közösség. Lehet az személy, szokás, épített örökség, hagyományos étel. Ezekről a településen működő civil szervezetek, önkormányzatok, intézmények döntenek. Hogyan lehet egy településen értéktár bizottságot alapítani? Ha eldönti például a település önkormányzata, vagy egy helyi polgári társulás, civil szervezet, magánszemély, hogy egy adott értéket szeretne megtartani, megóvni, a köztudatba jobban beágyazni, összeülnek és létrehozzák a települési értéktárat. A hivatalos létrehozáshoz két jogi személy szükséges. Hány értéktár bizottság működik nálunk, és azok mennyi bejegyzett értékkel rendelkeznek? Az adatbázisban februárig 52 települési értéktár volt, azóta további 5 került

bejegyzésre, a piramis helyi szintjén megközelítőleg 200 bejegyzett értéket találunk, tájegységi szinten 38, felvidéki szinten 56, a magyar nemzeti értéktárba Felvidékről beküldött és elfogadott értékek száma jelenleg 11...” Forrás: Felvidek.ma: [teljes cikk >](#)

Kötet: Haynik Géza naplói – Kézirattól a könyvespolcig

Keletkezésük után 100 évvel végre méltó helyükre, az olvasóközönség elé kerültek Haynik Géza világháborús naplói. A mindeddig kéziratos, megtépzott füzetlapokon pihenő sorok egy remek kivitelezésű könyv lapjain köszönnek vissza, mely a Nemzeti Kulturális Alap támogatásával látott napvilágot. A pazar kivitelezésű könyv szövegeinek összeállítója a rimaszombati Gömör-Kishonti Múzeum történésze, az MTA külső köztestületének tagja Kerényi Éva. A kötet Bartók Bélával, az egri Eszterházy Károly Egyetem docensével való szakmai együttműködés eredményeként jött létre. A napló szövegeinek szlovák nyelvre fordítása Babróczky Ilonának köszönhető. A kézirat hosszú évtizedeken át hevert érintetlenül a múzeum irattárának mélyén, mígnem sor került feldolgozására, számos helyen csak alig-alig olvasható betűinek megfejtésére és nagyközönség elé tárására. E naplók fontos és izgalmas történelmi dokumentumai egy zaklatott, bizonytalanságokkal teli kornak, az első világháború időszakának és a keleti hadifogolytáborok világának. Nemcsak a történész, de a hétköznapi olvasó számára is különleges élmény lehet e naplók sorait olvasni, mert e sorokban újra elevenné válik a több mint száz évvel ezelőtti világégés nyers valósága...” Forrás: Korkep.sk: [teljes cikk >](#)

A Komáromi Lapok 30. születésnapjára

Éppen harminc évvel ezelőtt, 1991. április 20-án jelent meg a Komáromi Lapok újraalapítás utáni első száma. Ez volt az újság történetének harmadik újraindítása. Komárom városa leghosszabb megjelenési idejét megért lapja azóta szolgálja a polgárok érdekeit. Komárom történetének egyik legérdekesebb története az 1848-49-es magyar szabadságharc időszaka volt, és egyben Komárom legizgalmasabb sajtóterméke is ekkor született meg. A Komáromi Értesítő (1849. január 9.–1849. július 6.) rövid működése után ugyanis 1849. július 11-én megjelent a Komáromi Lapok első száma. [...] Amint azt a Komáromi Lapok történetéből (is) láthatjuk, a lap sorsa és működése fölött sosem volt felhőtlen az ég...” Forrás: Korkep.sk: [teljes cikk >](#)

Interjú: Balázs Géza, nyelvész

Balázs Géza nyelvészprofesszor jegyezte meg beszélgetés közben, hogy az ő szüleit is kitelepítették 1947-ben. Édesapám még Trianon előtt, 1910-ben Pozsony mellett Vízkeleten, édesanyám már a csehszlovák köztársaságban, 1924-ben Alsókubinban született. Szüleim megmutatták nekem szülőföldjüket. [...] Nyelvészként mikor kezdett foglalkozni a határon túli magyarokkal? Amikor az 1990-es években hazai és néhány határon túli magyar nyelvész nekiment a nyelvművelésnek, így szlovákiai magyar nyelvművelőknek is, akkor és azóta feladatommak tartom a magyar nyelv védelmét; megalkottam a magyar nyelvstratégiát, és számos további nyelvpolitikai kezdeményezésnek, így az intézményesülésnek álltam az élére. Antropológus is vagyok, elfogadom a körülményekből fakadó nyelvi változásokat, így adott esetben a kétnyelvűségi jelenségeket is, ám nem gondolom, hogy ezeket pozitív mintaként kellene magunk elé állítani; és sorsára kellene hagyni anyanyelvünket. [...] Személyes tapasztalataim és a szakirodalom is megerősíti azt, hogy Trianon után a magyar nyelv szétfejlődése lassan indult meg, de napjainkban sebességet váltott. Csak egy-két nagyobb felvidéki, erdélyi, vajdasági tömbben, és csak a magyar nyelvet naponta hivatásszerűen használók körében van valamennyire közös fejlődési irány; a magyar nyelv szórványaiiban előrehaladt a kétnyelvűsödés és a nyelvváltás. Ebből sok „érdekes” nyelvészeti kutatnivaló fakad...” Forrás: Felvidek.ma: [teljes cikk >](#)

Múltidéző : Történelmünk fehér foltjai – Görgey János

A Kárpátia Stúdió videó sorozatában B. Stenge Csaba hadtörténésszel beszélgetett Pataki Tamás. Ez a beszélgetés különösen érdekes számunkra, hiszen ezúttal olyan hőstettéről és olyan hősről esett szó, amely a Felvidékhez kötődik, és biztosan állítom, sokunk számára eddig ismeretlen volt, ahogy mondani szokás, a történelmünk fehér foltjai sorába tartozik. Görgey János katona, leventeoktató a Kassa környékén levő Nagyszalánc (Slanec) községben vesztette életét egy olyan harci ütközet során, amikor a helyi lakosság, akik nagy részben magyarok és reformátusok, kisebb részben szlovákok és katolikusok voltak, az igazságtalan 1938-as bécsi döntés után, amikor a falut Csehszlovákiához csatolták, határozott tiltakozásba, fegyveres harcba kezdtek...” Forrás: Felvidek.ma: [teljes cikk >](#)

Videó: Népszerű lett a Komárom története képeslapokon című albumkötet

Népszerűségnek örvend a Komárom, története képeslapokon c. albumkötet. A kötet szerkesztője Gráfel Lajos műemlékvédelmi szakember, akinél a fénykép- és képeslapgyűjtő szenvedély kezdete még a gyermekkorára datálható. 320 grafikailag rendezett, szemet gyönyörködtető képeslap repíti az album lapozgatóját a múltba. A korabeli képeslapok zömmel a XX. század első felét szemléltetik, hihetetlenül népszerű a könyv, ezért előreláthatólag nem állnak meg a második kiadásnál...” Forrás: Ma7.sk: [teljes cikk >](#)

Múltidéző: Rác László a Csallóközi Színes Ceruzák verseny ötletgazdája

Rác László a Csallóközi Színes Ceruzák verseny ötletgazdája és egyik alapítója, de nevéhez köthető számos csallóközi művészeti seregszemle. Lelkes népművelő, sikeres festőművész, a Csallóközi Népművelési Központ pillére volt éveken át. Rác Lászlóra halálának tízedik évfordulója alkalmából emlékezünk. Nagy szeretettel és tisztelettel emlékeznek meg róla egykori kollégái, hiszen negyven éven át volt a Csallóközi Népművelési Központ munkatársa, és ez idő alatt számos ötletét valósította meg a központ. Ezek közé tartoznak például a Képzőművészeti Spektrum és az amatőr fotósok seregszemléje, az AMFO kiállítás is, melyek a Színes Ceruzákkal együtt a legismertebb képzőművészeti versenyek mind a mai napig. „Igazi népművelő volt a szó legnemesebb értelmében...” Forrás: Ujszo.com: [teljes cikk >](#)

Videó: Tehetségek felkarolásáért díjas Kecő Csolti Veronika

Kecő Csolti Veronika nagy kerülővel lett pedagógus, de a sorsát nem kerülhette el. Jelenleg németet, szlovákot és nevelési tantárgyakat tanít, zene-ének-tánc szakkört vezet. Ő Ruszó Tibi, a magyarországi X-Faktor tehetségkutató verseny győztesének a legelső mentora. A Szlovákiai Magyar Pedagógusok Szövetségétől a tehetségek felkarolásáért és gondozásáért kapott díjat...” Forrás: Ma7.sk: [teljes cikk >](#)

Rozsnyói színházi élet – Beszélgetés rozsnyói művészekkel

A Rozsnyói Bányászati Múzeum Rozsnyói színházi élet című kiállítása kísérőrendezvényeként 2021. április 22-én online beszélgetést szervez rozsnyói művészekkel. [...] Badin Ádámmal, a Meseszínház művészeti vezetőjével, Bocsárszky Attilával, a Kassai Thália Színház társulatvezetőjével és Fabó Tiborral, a Komáromi Jókai Színház Jászai Mari-díjas színművészával beszélget Nagy Emese...” Forrás: Muzsa.sk: [teljes cikk >](#)

SZERBIA/VAJDASÁG

Közvitán a MNT nyelvhasználati stratégiája

Közvitára bocsátotta a Magyar Nemzeti Tanács a 2021 és 2026 közötti időszakra vonatkozó hivatalos nyelv- és íráshasználati stratégiájának tervezetét. Az észrevételeket április 30-áig lehet beadni. A nyelvhasználat az élet minden területét felöleli, hiszen anyanyelven megszólalni kisebbségi léthelyzetben, magyarul beszélni azt jelenti, hogy életünk bármelyik pillanatában döntenünk kell, milyen nyelven szólalunk meg. Kiterjed a felsőoktatásra, a tudományos életre, a politikára és a gazdaságra is - jelentette ki Hajnal Jenő Közügyek című műsorunkban. Az MNT elnöke számos konkrét példát is felsorolt, és azt is elmondta, milyen módon lehet részt venni a stratégiával kapcsolatos közvitában...” Forrás: Pannonrtv.com: [teljes cikk >](#)

Pedagógusok: Lényeges a különbség a tantermi és a távoktatás hatékonysága között

A matematika próba-kísérlettségi bizonyult a legnehezebbnek a nyolcadikos diákok számára. A tanárok a felkészítő órákat igyekeztek mindig megtartani, annak érdekében, hogy a tanulók a helyzethez képest a legjobb mértékben felkészülhessenek. A pedagógusok úgy látják, hogy lényeges különbség van a tantermi és az online oktatás hatékonysága között...” Forrás: Pannonrtv.com: [teljes cikk >](#)

A VMSZ által megszavazott jelképpel üzentek a sovinszták a délvidéki autonómistáknak

Újvidék központjában vasárnap reggelre több, a délvidéki autonómiát elítélő plakát került ki. Az “Autonómisták, ez itt Szerbia” feliratú plakátokat a székvárosban működő 021 hírportál szerkesztőségének otthont adó épületre is kihelyezték. A nacionalista plakátokat egy, magukat Tradicionalistáknak nevező szélsőjobboldali szervezet helyezte ki, akik közleményükben arról beszéltek, hogy “elítélik a szeparatisták tevékenységét Észak-Szerbiában”, kiemelve, hogy „elkövetnek mindent, hogy az ilyen szervezeteknek megakadályozzák a munkáját...” Forrás: Delhir.info: [teljes cikk >](#)

Megjelent a Moravicai Önkéntes Tűzoltó-egyesület történetét feldolgozó könyv

Habár Bácskossuthfalva 1786-os alapításával egyidős lehet a faluban zajló szervezett tűzoltás, hivatalos formában csupán 1876-tól jegyzik a működését. A 145. évforduló alkalmából könyv jelent meg Papp László helytörténész szerkesztésében, a bácskossuthfalvi Monográfia Helytörténeti Egyesület kiadásában. [...] Falunk betelepítését követően a lakóházakat és a melléképületeket náddal, szalmával, gyakran kóróval fedték le, vagyis igencsak tűzveszélyes födémeket alkalmaztak. A tüzekre nagyobb esélyt adtak a nyitott kéményekkel épült régi házak is, aminek ha kigyulladt a teteje, kis szellő kellett csak, hogy átterjedjen a szomszédos épületekre is.

[...] Vagyis hat felszerszámozott ló, illetve négy állat pihentetve várta a bevetést. A riasztásnak kétféle módja volt, az egyik, hogy a templomban félreverték a harangokat, illetve kürtökkel is jelezték a lángokat...” Forrás: [Magyarszo.rs: teljes cikk >](#)

A Kerülj Be Ifjúsági Közösségi Tér tagjai saját rádióműsorral, új podcastokkal és videókkal készülnek

Az elmúlt egy évben mindannyiunk élete gyökerestül megváltozott, hiszen elmaradnak a személyes találkozások, a baráti összejövetelek és a rendezvények. A szabadkai Kerülj Be Ifjúsági Közösségi Tér önkéntesei a járvány idején is igyekeznek érdekes tartalmakat biztosítani a fiataloknak. Tavaly óta a programjaik az online térbe költöztek, és egyre több színes videó és podcast kerül fel a közösségi tér Facebook- és Instagram-oldalára. Az elmúlt egy év tapasztalatról, az online programokról és a jövőbeli tervekről Hulló Zsófiát, a Kerülj Be Ifjúsági Közösségi Tér vezetőjét kérdeztük. [...] A járványhelyzet az ifjúsági munkát is megnehezítette. A mai fiatalok egy passzív generációhoz tartoznak. Egyébként is nehéz elérni, és rávenni őket arra, hogy csináljanak valamit a szabadidejükben...” Forrás: [Magyarszo.rs: teljes cikk >](#)

Felújították a székely haranglábat Székelytornyoson

Felújították a székely haranglábat Székelytornyoson. Ezt eredetileg azok a bukovinai székelyek építették 1942-ben, akik 1941 és 1944 között éltek itt, a második világháború forgatagában. A harangot a Regnum Marianum Egyesület és a Szent László Társulat adományozta nekik, és Szlezák László aranykoszorús harangmester készítette. Miután távozni kényszerültek, a haranglábat ledöntötték, és a harang megsérült. Ennek ellenére a helyiek megőrizték az évek során mindaddig, míg a podedai helyi közösség úgy nem döntött, hogy felújítják. Vikor László, a helyi közösség tanácselnöke arról számolt be lapunknak, hogy véletlenül bukkantak rá a székely harangra...” Forrás: [Magyarszo.rs: teljes cikk >](#)

UKRAJNA/KÁRPÁTALJA

Kettős állampolgárság miatt bocsátottak el állásából három állami tisztségviselőt Ivano-Frankivszk megyében

Ivano-Frankivszk megye végrehajtó hatalmi szerveinek három vezető beosztású, bizalmas információkhoz jutásra jogosult munkatársát menesztették állásából, mert az ukránon kívül más állampolgárságuk is volt – adta hírül a korrespondent.net hírportál hétfőn az Ukrán Biztonsági Szolgálat (SZBU) sajtószóvivői irodájára hivatkozva. A titkosszolgálat közlése szerint egy EU-tagország állampolgárságával is rendelkezett a megyei állami adminisztráció egyik főosztályának helyettes vezetője. A Legfelső Bíróság megerősítette a munkatársak állami tisztségéből történt elbocsátásáról szóló döntés törvényességét...” Forrás: [Karp.at.ua: teljes cikk >](#)

Videó: Újabb bíró nyújtotta be visszahívására vonatkozó kérelmét a KMKSZ székháza elleni merénylet ügyében

Az Ungvári Körzeti Bíróságon folytatódik a Kárpátaljai Magyar Kulturális Szövetség ungvári székháza ellen 2018-ban elkövetett robbantásos merénylet ügyének vizsgálata...” Forrás: [Karp.at.ua: teljes cikk >](#)

Sakkpalota Komplex Képességfejlesztő Program

Idén – Horvátország, Erdély, Muravidék és a Vajdaság mellett – Kárpátalja is csatlakozott a Sakkpalota Komplex Képességfejlesztő Programhoz, mely program keretein belül online képzésre került sor április 17-én. A képzéshez Kárpátaljáról 12 oktatási-nevelési intézményből összesen 36 óvodapedagógus csatlakozott. Orosz Ildikó, a Kárpátaljai Magyar Pedagógusszövetség (KMPSZ) elnöke a vendégek köszöntését követően elmondta, nagy öröm számára az, hogy idén Kárpátaljáról is igen sok pedagógus csatlakozott a képzéshez. Hangsúlyozta, hogy Beregszászban a közelmúltban fellendült a sakk iránti érdeklődés, ugyanis a Pro Cultura Subcarpathica civil szervezet kezdeményezésére a Fedák-központban csütörtökönként sakk-klubot tartanak az érdeklődőknek, valamint kiemelte, hogy május elsejétől kezdődően sakkiskolát is indítanak Beregszászban...” Forrás: [Karpatalja.ma: teljes cikk >](#)

Nagycsaládosok kaptak számítógépeket a magyar–magyar összefogás keretében

Magyarország Torontói Főkonzulátusa 53 darab leszerelt, de jó állapotú számítógépet ajánlott fel két kárpátaljai szervezet számára. Az eszközök jelentős részét a Kárpátaljai Magyar Nagycsaládosok Egyesülete kapja, hogy szétoszthassa a rászoruló családok között. Az adomány fennmaradó részét az Ukrán Vöröskereszt Kárpátalja Megyei Szervezete kapja majd. Buhajla József főkonzul elmondta, hogy a gépeket a torontói Szent Ignác Plébánia gyűjtötte össze, illetve a Kanadai Magyar Vállalkozók Szövetsége további, nagyjából félmillió forint adományt gyűjtött a kiegészítő eszközök megvásárlására. Természetesen nagycsaládosokról lévén szó, minimum 3, de esetenként 4-5 gyereket is nevelnek – mondta Tarpai József elnök a nagycsaládosok nevében és ismételten biztosított

mindenkit arról, hogy nagyon jó helyre kerülnek a gépek. Úgyszintén elmondta, a pályázatban olyan kritérium is szerepelt, hogy a jelentkezőknek írniuk kellett egy rövid esszét Miért van szükség számítógépre címmel. Az elnök ezekből a meghatározásokból is idézett...” Forrás: Karpataljalap.net: [teljes cikk >](#)

Magas magyar állami kitüntetéssel ismerték el Cserniczkó István munkásságát

Áder János, a Magyarország köztársasági elnöke, a Magyar Érdemrend tisztí keresztje kitüntetését adományozta dr. Cserniczkó István nyelvésznek, a Magyar Tudományos Akadémia doktorának, a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola rektorának kiemelkedő tudományos, oktatói és tudományos szervezői munkája, valamint a kárpátaljai többnyelvűség nyelvészeti és nyelvpolitikai vonatkozásainak vizsgálata terén elért kiemelkedő eredményei elismeréseként. Cserniczkó István a kitüntetését április 21-én vehette át ünnepélyes keretek között Magyarország Beregszászi Konzulátusán Szilágyi Mátyás beregszászi magyar főkonzultól...” Forrás: Karpataljalap.net: [teljes cikk >](#)

ROMÁNIA/ERDÉLY

Két új román-magyar közúti határátkelő megnyitását hagyta jóvá a kormány

A kormány szerdai ülésén memorandumban hagyta jóvá kétoldali megállapodás megkötését a magyar kormánnyal két új közúti határátkelőhely megnyitására, Kisvarjaspuszta (Variasu) és Dombegyház, illetve Ottlaka (Graniceri) és Elek között. Mindkét - eddig alkalmasszerűen megnyitott - határátkelő Arad és Békés megye között teremt újabb állandó közúti összeköttetést...” Forrás: Transindex.ro: [teljes cikk >](#)

Úzvolgye: a Legfőbb Ügyészség vizsgálja, hogy uszítás-e a „ki a magyarokkal az országból” szlogen

Erről a Riporterek Határok Nélkül (FRI) újságíró szervezet számolt be, miután adatigényléssel fordult az ügyészséghez. A vádhatóság azonban nem árult el részleteket arról, hogy miként állnak a nyomozással. Országszerte élénk sajtóvisszhangot váltott ki, hogy a temetőnél történt erőszakos cselekményeket kivizsgáló ügyész kizárólag román tanúkat hallgatott meg, és nem vélte például gyűlöletre vagy diszkriminációra való uszításnak a temetőnél skandált "ki a magyarokkal az országból!" szlogent...” Forrás: Transindex.ro: [teljes cikk >](#)

Belügyminisztériumi felszólítás a prefektusoknak, hogy figyeljenek a kisebbségi jogok betartására

A nyelvi jogok biztosításáért küzdő Székely Figyelő Alapítvány vezetője olyan lépéseket ismertetett, amelyeket az állami intézmények tettek az elmúlt időszakban a kisebbségi jogok tiszteletben tartása érdekében. [...] Klaus Iohannis államelnöktől azt kérték, szólítsa fel minden olyan település önkormányzatát, ahol valamely kisebbség részaránya meghaladja a húsz százalékot, hogy tartsák tiszteletben az adott kisebbség nyelvének használatára vonatkozó jogszabályokat. Továbbá azt kérték még az elnöktől, forduljon írásban minden olyan megye prefektusához, ahol legalább egy ilyen település van, és szólítsa fel, hogy ellenőrizték rendszeresen a közigazgatásban a nyelvi jogok tiszteletben tartását, és amennyiben valahol rendellenességet tapasztalnak, rójanak ki büntetést az adott intézmény vezetőjére. [...] Az alapítvány rákérdezett erre az erdélyi megyék, illetve Bákó megye prefektusainál, és a válaszok megerősítették: Temes megye kivételével minden prefektus visszaigazolta, hogy megkapta írásban a felszólítást, s ezt-azt még tettek is annak nyomán...” Forrás: Szekelyhon.ro: [teljes cikk >](#)

A hagyományokkal is magyarázható, hogy az erdélyiek óvatosabbak a banki hitelekkel

Gazdasági és pénzügyi szempontból számos előnye, de hátránya is van annak, hogy a székelyföldiek jellemzően takarékosabbak, mint az ország más területein élők. A térségben élők nagyobb fokú gazdaságosságát több statisztika is alátámasztja, az országos sajtó legutóbb a Román Nemzeti Bank friss kimutatásáról cikkezett, amelyből az derül ki, hogy a három székelyföldi megyében a banki hitelek összértéke jóval alacsonyabb, mint a bankbetétek összértéke, tehát a helyiek továbbra is körültekintőek, amikor lakossági hitelről van szó – a három székelyföldi megye országosan is az élen áll a megtakarításokhoz mért legalacsonyabb hitelezési arányt tekintve. A székelyföldi takarékoságnak és a hitelekkel szembeni óvatosságnak a kulturális különbségek mellett egy másik oka lehet, hogy a székelyföldi megyékben évtizedek óta jellemzően a legalacsonyabb az átlagbér, így sokan egyszerűen nem mernek kölcsönt felvenni, mert nem biztosak abban, hogy határidőre vissza is tudják fizetni azt – hangsúlyozta Szabó Árpád. A közgazdász szerint a romániai bankok, hitelintézetek ajánlatai nem igazán jutnak el az erdélyi magyarokhoz, nem tesznek erőfeszítéseket annak érdekében, hogy külön megcélozzák ezt a csoportot...” Forrás: Kronikaonline.ro: [teljes cikk >](#)

Az erdélyi magyar fiatalok bizonytalanok az itthoni munkavállalás tekintetében

A BBTE Közgazdaság- és Gazdálkodástudományi Kar Magyar Tagozatán működő MarkeTeam Szakkollégium tagjai felmérést végeztek az erdélyi magyar fiatalok munkaerőpiac kilátásairól. A kérdőívet 1323 személy töltötte ki, többségük a 20-23 éves

korosztályba tartozik. A második legnagyobb csoportot képviselik a 16-19 évesek, míg a 24-26 és a 27-30 évesek összességében 23%-át tették ki a válaszadóknak. A nemi összetételt tekintve 65%-a nő és 35%-a férfi. A kérdőívet kitöltők egyharmada vidéken, míg másik egyharmada megyeszékhelyeken él, a maradék pedig megoszlik más városok és a főváros között. Mint kiderült, a romániai munkaerőpiac kilátásokat a megkérdezett fiatalok 36 százaléka látja kedvezőtlennek, egy 1-től 5-ig terjedő skálán a mintában szereplők válasza 2,8-as átlagértéket mutat. Nem mellékes adat ugyanakkor, hogy a munkaerő piaci kilátásokról kialakult vélekedést jelentősen befolyásolja a román nyelvtudás, mivel kiderült, a válaszadó fiatalok csupán negyede beszéli kiválóan a nyelvet. Ők azok, akik egyébként kedvezőbben látják a jövőjüket. [...] Öt százalékra nőtt tavaly a munkanélküliségi ráta az előző évi 3,9 százalékról Romániában, a legfiatalabbak körében volt a legmagasabb az állástalanok aránya – derül ki az Országos Statisztikai Intézet (INS) által kedden nyilvánosságra hozott adatsorokból...” Forrás: Transindex.ro: [teljes cikk > teljes cikk 2 >](#)

Beomlott a tacsí református templom tornya

Összedőlt a Beszterce-Naszód megyei Tacs használaton kívül álló régi református templomának tornya – a sors fintoraként éppen a műemlékvédelem április 18-i világnapjának előestéjén. Az épület hosszú ideje omlásveszélyes, a mintegy 250 lelkes közösség évekként elzárta a használatlanul álló szász templomot, felújították és ott zajlik a gyülekezeti élet. A tacsí templomban a magyar kormány Teleki alapítványának Rómer Flóris Terve keretén belül mentési munkálatokat végeztek. Ennek köszönhetően még a torony szombati omlása előtt sikerült megmenteni a festett kazettás mennyezetet, amely Erdélyben egyedülálló különlegességet is őriz. [...] A 255 lelkes református gyülekezetnek csak mintegy 120 tagja él a faluban, a többiek a közeli Besztercén vagy külföldön...” Forrás: Szabadság.ro: [teljes cikk > teljes cikk 2 >](#)

Római utat találtak az észak-erdélyi autópálya szilágysági nyomvonalán

Kitűnő állapotban megmaradt, római kori kövezett utat találtak az észak-erdélyi autópálya nyomvonalát feltáró régészek. A Szilágy megyei Zutor településen feltárt nem mindennapi leletet jelentősége ellenére nem lehet a helyszínen konzerválni: legyalulják a munkagépek. A több mint kétezer évvel ezelőtt épült út Zutor településen található, amelynek helyén a római birodalom korában az Optatiana elnevezésű római castrum állt. A nem mindennapi lelet nem meglepő a szakma számára, számítani lehetett a felbukkanására, épp ezért a Limes Országos Bizottság 2019 nyarán az észak-erdélyi autópálya nyomvonalának módosítását kérte, azzal érvelve, hogy az áthaladna a Zutor területén felfedezett castrum lelőhelyén. [...] A lap szerint csak abban az esetben konzerválnák helyben a leletet, ha annak kiemelkedő jelentősége lenne, például ha Decebal dák vezér egyik ismeretlen várát találták volna meg...” Forrás: Kronikaonline.ro: [teljes cikk >](#)

Interjú: Gáspárik Attila színházigazgató

A nemrég a 75. évfordulóját ünneplő intézmény egy teljesen új arcát mutatta meg ebben a válságos időszakban, amely, úgy tűnik, évtizedekre meghatározza majd a marosvásárhelyi színháztudomány irányát. Nő, vagy csökken a vásárhelyi színház szerepe a város kulturális életében? Van-e politikai nyomás, lehet-e politikailag független, autonóm intézmény egy színház ma Erdélyben, Romániában? – többek között erre ad választ Gáspárik Attila, a Marosvásárhelyi Nemzeti Színház igazgatója, az MTA külső köztestületének tagja az alábbi interjúban. [...] Hogy mi a nemzeti színház és mi nem az, ez a koroktól függően változott: mást jelentett 100 évvel ezelőtt, mást 50 évvel ezelőtt, és mást jelent ma is. Nekünk van egy értelmezésünk erre: egy olyan színház, amely utat tör, új szövegeket, új formákat, új tartalmakat keres, bátran kísérletezik a régi tartalmak felújításával. Mi az elmúlt tíz évben modellváltást hajtottunk végre: nemcsak egyszerűen szórakoztató ipari egység maradtunk, hanem egy fórummá akartunk válni és váltunk, amely a szociális problémákra érzékeny, amely a világ problémáira azonnal reagál...” Forrás: Transindex.ro: [teljes cikk >](#)

Páratlan kincsekkel gyarapodott a Tornyai-múzeum fotótára

A hódmezővásárhelyi fotótörténet második világháborút követő időszakának két jelentős fotográfusa, Lusztig Imre (1924-2003) és Bodrogi Imre (1897-1964) hagyatékával, 286 fényképpel, üveg- és filmnegatívval, valamint a Lusztig-műterem fotótechnikai eszközeivel gazdagodott a Tornyai János Múzeum gyűjteménye – tájékoztatott a hódmezővásárhelyi közgyűjtemény szerdán...” Forrás: Erdon.ro: [teljes cikk >](#)

Kiss Jenő nyugalmazott könyvtárigazgató Sepsiszentgyörgy idején Pro Urbe díjasa

Sepsiszentgyörgy önkormányzata ellenszavazat nélkül elfogadta, hogy Kiss Jenő, a Bod Péter Megyei Könyvtár nyugalmazott igazgatója kapja idén a Pro Urbe díjat. A díszpolgári címet általában a Szent György Napok keretében szervezett ünnepségen nyújtják át hivatalosan, ám idén a járványhelyzet miatt elmarad a városnapok, így április 24-én szűk körben díjazták Kiss Jenőt. Az 1943-ban született Kiss Jenő díszpolgárrá avatásához írt ajánlásában Szonda Szabolcs a megyei könyvtár igazgatója így fogalmaz: „Kiss Jenő már az 1960-as évek közepén, tanárként eljegyezte magát a könyvekkel, hogy aztán közel 35 évnyi könyvtárigazgatói munkája során ez a kapcsolat kiteljesedjen...” Forrás: Maszol.ro: [teljes cikk >](#)

Online szervezik meg a BBTE Újságírás Intézetének szakmai konferenciáját

Online szervezik meg a Babeş-Bolyai Tudományegyetem (BBTE) Újságírás Intézetének diákjai éves szakmai konferenciájukat, a negyedik Médianapokat április 23-án és 24-én, pénteken és szombaton. A szervezők közzétették a Facebookon követhető beszélgetések meghívottait. A meghívottak között lesz Al Ghaoui Hesna magyar riporter, külpolitikai újságíró, aki a hadszíntéren és a mindennapokban szükséges bátorságról beszél, Gyenge Zsolt filmkritikus és filmteoretikus, aki a legrangosabb filmfesztiválok világába repíti el az érdeklődőket, Szűcs László költő, újságíró, aki a Várad kulturális folyóirat megszűnéséről és az azt követő Újvárad című lap keletkezéséről, munkafolyamatokról és jelenlegi felállásról számol be...” Forrás: Maszol.ro: [teljes cikk >](#)

DIASZPÓRA

Japánban is megjelenik "A mi kockánk" Rubik Ernőtől

Rubik Ernő "A mi kockánk" című könyvének jogait már 16 ország kiadói vették meg – írja Instagram-oldalán az Open Books. Pár hete a híres francia kiadó, a Flammarion vette meg Rubik Ernő kötetének francia kiadási jogait, Japánban pedig a Kobunsha fogja kiadni "A mi kockánkat" – írják a bejegyzésben. Hozzáadték: a japán jogok eladása hosszú aukciót követően dőlt el. Nagyon ritka, hogy japán kiadó magyar könyvet szeretne kiadni, de Rubik Ernő hatalmas helyi népszerűsége miatt sok kiadó versenyzett a jogokért...” Forrás: Magyarokangyavilagban.hu: [teljes cikk >](#)

Interjú: Virga Ágnes Bostonban élő neurológus

Magyar Arany Érdemkereszttel tüntették ki március 15-én az Amerikai Egyesült Államokban élő Virga Ágnes, az Amerikai Magyar Koalíció alelnökét. A debreceni születésű neurológussal készítettünk interjút. Hogyan került egy debreceni orvosnő Amerikába? – Tudományos ösztöndíjjal jöttem ki először a 80-as évek közepén Bostonba. Tetszett az itteni környezet és a kutatási lehetőségek, az egészségügy más volt, mint nálunk, lehetőségek nyíltak előttem. 1987-ben kaptam egy másik meghívást tudományos munka végzésére. Magyarországon még a kommunista rendszer élt, én sosem léptem be a pártba, így aztán haladni is nehéz volt. Eleinte a kutatásban dolgoztam, de rájöttem, sokkal jobb orvos vagyok, mint tudós, és átálltam a gyógyításra. [...] Hogyan ápolják a hagyományokat, a kultúrát, a nyelvet? – Rendszeres összejöveteleket tartunk, e tevékenység most kezd kifejlődni. Amikor gyerekeim kicsik voltak, akkor alakult a Kuckó, ahol a gyerekes családok azzal a céllal jöttek össze, hogy a kicsiknek a magyar nyelvet, a kultúrát továbbadjuk. A szervezet egyre nőtt, magyar iskolát alapítottunk, amit hivatalosan 2000-ben jegyeztünk be...” Forrás: Erdelyinaplo.ro: [teljes cikk >](#)

Amszterdami Magyar Szalon rendezvénye– Krasznahorkai hollandul

Alföldy Mari műfordító, a szalon alapítója és ötletgazdája beszél műfordítói tevékenységéről, amely az elmúlt években mindenekelőtt Krasznahorkai László regényeinek fordításából áll. A Sátántangó, Az ellenállás melankóliája és a Báró Wenckheim hazatér mind kitűnő fogadtatást kapott a holland sajtóban A Sátántangóért a fordító 2014-ban a Filter műfordítói díjban részesült, a Sátántangó felkerült az Europese Literatuurprijs 2017-es rövidlistájára, a Báró Wenckheim hazatér pedig jelenleg ugyanezen díj 2020-os hosszúlistáján szerepel, a rövidlista és a nyertes csak később lesz ismert. Aki ismeri a Krasznahorkai műveit, el tudja képzelni, hogy ezek igazi kihívást jelentenek a műfordító számára. [...] Az előadás a fordításról, rövid beszélgetés a szerzővel a Zoom videokonferencia-alkalmazás segítségével 2020. május 17., vasárnap lesz megtartva...” Forrás: Hongaarsefederatie.nl: [teljes cikk >](#)